

Найбільш суттєвою проблемою фінансово-економічного забезпечення є рівень державного фінансування (45% респондентів), 30% визначили зміну структури доходів бюджетів фізкультурно-спортивних організацій усіх рівнів і 25% – ієрархію пріоритетів у державній та місцевій органах влади.

За даними фахівців в області управління фізичною культурою і спортом на сьогоднішній день ФЛАУ одною зі стратегічних завдань є забезпечення виду спорту кваліфікованими кадрами (20%). У ході проведення соціологічного опитування респондентами було визнано, що найбільш суттєвою проблемою у кадровому забезпеченні є організація та проведення підвищення кваліфікації. Участь у міжнародних семінарах, симпозіумах, прослуховування лекцій були визначені як найоптимальніші форми підвищення кваліфікації кадрів ФЛАУ (60% відповідей), участь у науково-методичних конференціях (30%), курси підвищення кваліфікації при ВНЗ, федерації (10%).

Серед проблем, які існують у матеріально-технічному забезпеченні 45% опитаних визначають відсутність продуманої політики щодо зберігання, створення і оновлення матеріально-технічної бази, нераціональне використання існуючої матеріально-технічної бази обрали 35% та 20% визнали проблему кількісно-якісних показників спортивних споруд.

75% опитаних зазначають, що на ефективність розвитку системи ресурсного забезпечення ФЛАУ в сучасних умовах розвитку вітчизняного фізкультурного руху впливає фактор недосконалість системи фінансування діяльності фізкультурно-спортивних організацій, 18% респондентів відзначили відсутність політичної стабільності в країні і 7% – часту зміну керівництва галузі «Фізична культура і спорт».

Література:

1. Кузьменко О.О. Сучасний стан державного управління фізичною культурою та спортом в Україні та Європі. URL: http://archive.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/Dtr_du/2011_3/files/DU311_07.pdf (дата звернення: 11.01.2019).
2. Офіційний сайт Федерації легкої атлетики України. URL: <http://www.uaf.org.ua> (дата звернення: 11.01.2019).
3. Христенко Л.М. Особливості ресурсного забезпечення діяльності підприємства. *Економіка і регіон*. 2015. № 6. С. 115-119.

ІСТОРІЯ ТРАНСФЕРУ У ФУТБОЛІ

Каплун М.А.

*Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Ми вже звикли, що кожні півроку клуби здійснюють гучні покупки, витрачаючи на нових гравців мільйони доларів. Нещодавно з'явилася інформація про перше придбання футболіста за біткоіни. Турецький Арунустаспор заплатив за 22-річного Омера Фарука 2500 в криптовалюти.

У кінці XIX-го століття, коли професійний футбол тільки зароджувався, переходи гравців із клубу в клуб були цілком собі звичайною справою. Сьогодні ти граєш за одну команду, а через місяць бігаєш вже за інших. Особливо це не регламентувалося. Але в 1893-му році Англійською Футбольною Асоціацією було прийнято нове правило, згідно з яким всі гравці зобов'язані були реєструватися в Асоціації. Незареєстрований футболіст не мав права виходити на поле. Гравці також не мали права без дозволу Асоціації переходити з клубу в клуб.

Англійська футбольна ліга пішла ще далі, заборонивши переходи гравців без згоди попереднього клубу. Тепер футболіст, підписавши контракт, ставав фактично клубною власністю, не маючи права самостійно вирішувати свою долю.

Саме ці нововведення і послужили початком історії трансферів у футболі, перший із яких не змусив себе довго чекати. Уже в тому ж 1893-му році англієць Джек Саутворт перейшов із Блекберн Роверс в Евертон за 400 фунтів стерлінгів. Вважається, що це перший в історії футболу трансфер, коли за гравця були заплачені гроші. Невелика за теперішніх часів сума насправді в той час була цілком пристойними грошима. Зарплати гравців тоді рідко перевищували один фунт на тиждень, а повністю розпродані квитки на матч приносили клубу 300-400 фунтів доходу. За Евертон Саутворт, що був на той момент одним з кращих бомбардирів чемпіонату і футболістом збірної Англії, провів 1 сезон, у 22 іграх забив 27 голів. При цьому 9 із них він провів у Boxing day – 3 м'ячі у ворота Вулвергемптона і 6 у ворота Вест Бромвіч Альбіона, що до сьогодні є рекордом клубу. Наступний сезон Саутворт почав, забивши 9 голів у 9-ти іграх, але отримав важку травму, через яку завершив свою кар'єру. Після футболу Джек Саутворт відновив свої заняття музикою і став професійним скрипалем, працюючи в манчестерському оркестрі Халле. Напевно, і не підозрюючи про те, що, через сто років після його переходу, суми трансферів стануть більше в тисячі разів.

До 1995 року багато європейських клубів мали квоти на іноземних гравців. Правило Босмана, ухвалене в 1995-му році, зняло обмеження на число гравців з інших європейських клубів, дозволивши їм переходити в інші команди, якщо термін контракту в них завершився. Це відкрило можливості для вільної конкуренції на міжнародному ринку. А суми трансферів та кількість іноземних гравців почали невпинно зростати.

В 2016 році майже 70% футболістів англійської Прем'єр-ліги були іноземцями. Сьогодні статки найкращих клубів продовжують зростати. Одна з причин – це дедалі більші прибутки з телевізійних трансляцій. 2016 року 20 клубів Прем'єр-ліги підписали трирічну угоду з телерадіокомпаніями на суму понад 13 млрд. доларів США. Це найприбутковіший контракт з телебаченням за всю історію професійного футболу. Британські телерадіомовні компанії BT та Sky сплачують Прем'єр-лізі понад 10 млн фунтів стерлінгів (12,9 мільйони доларів) за трансляцію кожної гри.

Збільшення купівельної спроможності дозволяє клубам виплачувати більші трансфери. Минулого року клуби витратили на міжнародні трансфери більше, ніж будь-коли. За даними FIFA, на 14591 трансфер у 2016 році було сумарно витрачено 4,79 млрд доларів США, або в середньому близько 328 тисяч доларів за кожну угоду.

Дедалі більші суми трансферів «знищують конкурентну рівновагу», оскільки лише кілька найбагатших клубів, як-от «Манчестер Юнайтед», «Реал» або мюнхенська «Баварія», можуть дозволити собі придбавати елітних гравців. Завдяки цьому вони домінують у своїх лігах, тоді як бідніші клуби не можуть скласти їм конкуренцію.

Втім, дані FIFA свідчать, що коштовні трансфери далеко не такі поширені. Насправді, лише 14% міжнародних трансферів за минулий рік передбачали виплати гонорарів. Решта – це безкоштовні трансфери – в гравця завершується контракт, й він переходить до іншого клубу.

Література:

1. bbc.com/ukrainian/vert-cap-41097797.
2. champion.com.ua/blogs/2018/08/15/801664/pershiy-transfer-v-istoriyi-futbolu-lyudina-yaka-zminila-vse-foto.
3. pravda.com.ua/cdn/cd1/2015year/data/transfers/index_.html.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ФУТБОЛЬНИХ КЛУБІВ

Капун М.А.

*Науковий керівник: Курилко М.Ф., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Українські клуби в єврокубковому сезоні 2017-2018 заробили 35,425 мільйонів євро.

«Шахтар» став лідером серед українських клубів у поточному сезоні за доходами від єврокубків. «Гірники» сумарно отримають 24,7 мільйона євро. 12,7 мільйона – плата за участь у груповому етапі Ліги чемпіонів, 6 мільйонів за чотири перемоги (1,5 за кожну) і 6 мільйонів за вихід в 1/8 фіналу ЛЧ.

«Динамо» отримає 6,69 мільйона євро (2,6 мільйони за участь в Лізі Європи, 1,44 мільйона за 4 перемоги (360 тисяч за кожну), 120 тисяч, за нічию, 600 тисяч за вихід з групи з першого місця, 500 тисяч євро за участь в 1/16 фіналу турніру, 750 тисяч євро за участь в 1/8 фіналу турніру). Ще 260 тисяч євро кияни отримають в якості солідарної виплати за непопадання в Лігу чемпіонів і бонус в розмірі 420 тисяч євро за участь команди в третьому кваліфікаційному раунді Ліги чемпіонів.

«Зоря» заробила 3,32 мільйона євро за підсумками групового етапу ЛЄ (2,6 за участь і 720 тисяч за дві перемоги).